

Striden kan ikke ensidig afgjøre ved en endelig Dom, hvad der er Ret mellem os. To^o. Men saaledes foreligger Sagen, aldeles ikke. Kirken kan ikke optræde ved nogen Proces eller, hvis den vandt en saadan Proces, ved nogen Art af Execution: saa sig de her omhandlede Midler tillagte. Kirken maa modtage dem af Staten og det i den Form, hvori, og paa den Maade, hvorpaa den lovgivende Magt vil tilfikkre den Nydelsen deraf. — Jeg kan derhos, som allerede før antydet, med fuldkommen Sikkerhed tilføie, at den Paastand, at man først vil have Afgjørelse af, at de paagjældende Midler ere Statens Eiendom, altid fra deres Side, som have fremsat den, er bleven ledsaget af en anden Paastand, nemlig den, at en saadan Afgjørelse ikke er tilstede, naar Indtægterne inddrages i Statskassen. Den Udvei, som det ærede kongevalgte Medlem (Fischer) antydede; hvorefter man, naar man først havde faaet udtalt Erkjendelsen med Hensyn til Statens Eiendomsret, nok skulde kunne saa Indtægterne til at gaa ind i en særlig Fond, hvoraf saa ogsaa Udgifterne udrededes, — denne Udvei vil altsaa ikke tilfredsstille dem; der følge den Retning, fra hvilken det i Folkethinget ved 3die Behandling vedtagne Lovforslag er udgaaet. Denne Retning vil ikke blot, at det skal erkjendes, at Staten er Eier af de omhandlede Midler, men den føier derhos til, at denne Erkjendelse aldrig er tilstede — man vil aldrig, hedder det, kunne lade sig overbevise om, at dette erkjendes — førend Midlerne blive indtrukne i Statskassen. Det er altsaa, hvad ogsaa den ærede sidste Taler paa en Maade kom til at berøre, Inddragningen af de paagjældende Midler i Statskassen, der først og fremmest forlanges. Om dette nu forlanges blot for at tilfredsstille Retsanskuelsen eller tillige af andre Grunde, derom skal jeg ikke tillade mig her at tale eller at opstille nogen Formodning. Jeg skal blot antyde, at det er et Fingerpeg i saa Henseende, at man i det foreliggende Lovforslag, hvori man kun har villet se Erkjendelsen af Statens Eiendomsret realiseret gennem en Inddragelse i Statskassen, tillige strax udenfor det naturlige Omraade for Lovforslaget har, hvad det ærede kongevalgte Medlem (Si-

cher) selv fremhævede, indsat et Princip af en saadan Betydning som Principet om en Tiendeafløsning eller Ikke-Tiendeafløsning. Derved synes det dog temmelig tydeligt antydet, at man vil have de omhandlede Indtægter ind i Statskassen for at kunne operere lidt friere med dem. Der er jo ogsaa i det andet Thing blevet fremsat Forslag om, at, hvad der maatte blive tilovers, naar visse kirkelige Diemed vare tilfredsstillende, skulde kunne anvendes til Andet end kirkelige Diemed. Hvor Meget der nu vil behøves til kirkelige Diemed, og hvor Meget der altsaa vil blive tilovers; ja, derom kunne Meningerne jo imidlertid være meget delte.

Dette er altsaa Hovedstriden, og det har ogsaa det ærede Medlem, der sidst havde Ordet, forsaavidt rigtig antydet. Men her kan derfor heller ikke nogen Mellemform tilrædsstille. Herved komme vi imidlertid saa hen til et Punkt, som jeg ikke nu skal gaa videre ind paa, fordi det er blevet tilstrækkelig udviklet, forsaavidt det i dette Dieblif behøves, af den ærede Minister, men hvorpaa jeg maa lægge og til enhver Tid har lagt den største Betydning, og hvorom jeg derfor ogsaa har udtalt mig i Kirkekommissionen. Det er af den største Vigtighed for et roligt Samliv og for en rolig Bevægelse af Lovgivningsmagten paa hele dette Omraade, at man ikke inddrager den Understøttelse, der nu igjennem en bestemt Mængde af Indtægter ydes Folkkirken, i Statskassen, og saa istedetfor dem samtidig substituerer en Forpligtelse for Statskassen, om hvis forsvarelige Opfyldelse der bestandig vil blive Strid. Der vil fra den første Dag af, da Indtægterne ere inddragne i Statskassen, blive Strid om, hvorvidt Staten ikke har beriget sig, og hvorvidt den i de Pengebeløb, som substitueres istedetfor Kirkens tidligere Indtægter, nu udreder det Samme, som Kirken tidligere fik i en anden Form. Og Striden derom vil tage til i Bitterhed, jo længere man kommer frem, og den vil især træde frem, hvergang der bliver Spørgsmaal om Tilfredsstillelse af et enkelt hidtil ikke tilstedeværende kirkeligt Formaal, det være nu af nok saa ringe Omfang og nok saa ringe Kostbarhed. Man vil, naar det skal opføres paa Finantøloven, komme til at strides